

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A világitás kérdése.

Minden mentegetődzés nélkül és komolyan mondhatjuk, hogy nem az ugynevezett holt nyári idény ösztökél bennünket arra, hogy a világitás ügyéről szóljunk most, mikor a nap hosszú s rövid az éjjelek, s világitani alig kell, de látjuk nap-nap után, hogy ennek a vitális kérdésnek rövidesen dűlőre kell jutnia s szükségképen kell vele foglalkoznunk.

Mert lehet a dolgot húzni-halasztani még egy rövid ideig, de az újra meg újra szinte követelően felszínre kerül s a lakosság nyugalma és biztonsága érdekében is megoldást kíván. Elmondhatjuk, hogyha mi minden olyan kifakadást, mely városunk világitása, illetve gyakran egyáltalán nem világitása miatt lapunkhoz érkezik, kiadnánk, bizony sok súlyos követ fektethetnénk az intézők szívére, mert kevés olyan hely van az országban, hol oly mostoha elbánásban részesül a világitás ügye, mint épen nálunk.

Nem akarunk személyeket hibáztatni vagy okozni e miatt, de helyteleníteniünk kell a rendszert, mely ezen és hasonló kérdésekben az intézőségeket vezeti.

Az ügygyel foglalkozni most időszerű, mert az utóbbi néhány hétben városunk képviselőtestülete, előjárósága és közönsége próbavilágitásokat látott s alkalma nyílt véleményt alkotni a bemutatott világitási methodusra nézve.

Miután a villamvilágitás kérdése a város képviselőtestületének jóvoltából az ez ügyben tárgyalásra kiküldött bizottság feneketlen kátyujában megakadt és letűnt a napirendről, feltűnt a látáhatáron a Lenner-féle égő, melynek szép fénye nekünk is tetszett, s már több családnál alkalmazásban is látjuk a — kissé körülményes bánásmódot igénylő — lámpa égőjét. A főtéren annak idején elég nagy érdeklődés mellett folyt néhány napig a próbavilágitás, — melyről ugyan azt mondják, hogy az mindig pompásan sikerül, de a rendes világitás jóval gyengébb ennél, — de aztán az égők kialudtak, s az ügy újra pihe-nőre tért.

T Á R C Z A.

Az Alpesek alatt.

A „Gömör-Kishont“ számára írta: S. SZABÓ JÓZSEF.

A norieumi Alpok északkeleti nyulványai között terül el a bájos Mattig-völgye. Itt időzöm jelenleg. A római Bavaria emlékein járok. Lábam alatt évezredes mult reliquiái feküsznek, szemem előtt a földmívelés és ipar gazdag gyümölcsei tűnnek föl s felettem a kék égboltozatról áldástadó nap hinti szét meleg sugarait, melyeknek perzselő hőségét kellemesen enyhítik a havas hegyekről fujdogáló hűvös szellők.

Nyaraló helyemtől alig öt pereznvi távolságra illatos fenyőerdő borítja a hegyet, a fák lombjai rejtelmesen susognak, miknek hallatára gyermekkorom meséi ujulnak fel emlékezetemben. Az erdei tündérekéről, a manókról, a kis gnómokról, a pajkos koboldokról. De eszembe jutnak a germán népnek itt élt ősei, vallásos tradícióik, a régi druida hagyományok. Lelki szemeim-mel látni vélem a hegyi oltárokról felkavargó áldozati füstoszlopokat. Elmerülök azokba a titkos mysteriumokba, a melyekről a római írók: Caesar, Tacitus, Plinius is említést tesznek.

Merengésemből a fekete rigó hangos füttyje riaszt fel. A pintyöke trillázva fújja andalító dalát. Kis mókuská rágesálja a fenyő-tobozokat s merész szökésekkel ugrándozik fáról-fára. Az erdei uton nefelejtsek kéklenek, piros számóczák mosolyognak, izletes fekete boronya kínálgatja gyümölcsét. Nem is hiába kínálgatja. Egész napon át csoportosan szedik a gyerekek.

Egy magaslatról, hová gyakorta felmegyek, zavar-talan kilátás nyílik a távol messzeségbe körös-körül, kezdve a cseh hegyekről egészen a Passaunál elhuzódó Dunamenti magaslatokig. Ez a körlátat valóban nagy-szerű.

Északfelé az Inn balpartján közép-magasságu hegyek látszanak. Az Inn már ott széles medrében Bajor-

Most aztán berukkolt a Van-Vriesland-féle aerogén-gáz részvénytársaság, s bemutat a város közönségének egy új világitási módot, mely egy csapásra meghódítja a szemlélőt s a megejtett próbavilágitásokon alkalmunk nyílt meggyőződést szerezni arról, hogy a szép, tiszta, nyugodt lángban mindenki szívesen gyönyörködött, mert azt hisszük, hogy ezzel a gázvilágitási rendszerrel könnyen és olcsón meg lehet oldani a város világitásának régóta kísértő s felette fontos kérdését.

A részvénytársaság képviselője: *Thaly Ferencz*, a ki itt járt nálunk, páratlan ékesszólással festette a világitás előnyeit, — hiszen szerinte annak hátránya nincs is! — s ha a néző közönséget megszavaztatták volna, bizony aligha tudott volna ellentállni a meggyőző svádának és azon módon megkötni kívánta volna a szerződést. És elég szokatlan nálunk az a meleg fogadtatás, melyben a szép, tiszta fényű, a szemnek is kellemes és intenzív lángot s a világitási rendszert a közönség részesítette. Az a közönség, melynek egy jó részét a konzervatív szellem dominálja, s mely bizonyos tartózkodó hidegséggel fogad minden újítást, mindjárt fél a „becsapás“-tól, a pótdától s minden áldozattól, de a mellett jó világitást is akar, intézményeiben és mindenben a legjobbat kívánja, nagyobb városokkal csaknem egyenlő követelésekkel és óhajásokkal szeretne előállni stb. Hja, de ingyen világitani vagy áldozatok nélkül valamit elérni ma, ebben a konkurrens világban, nem lehet.

Az a világitási methodus, melyet a két millió korona alaptőkével megalapított aerogén-gáz részvénytársaság hazánkban meghonosítani akar, s melynek bevezetésére nézve mintegy 40 hazai várossal ez idő szerint tárgyalásokat folytat, igen czélszerűnek látszik. Távol van tőlünk, hogy mi reklámot csináljunk a társaságnak, de azt láttuk, hogy az egyszerű szerkezetű gázfejlesztő készülék működése megbízható s robbanás veszélye nélkül szép fehér, nyugodt fényt szolgáltat, mely mellett az összes színek megkülönböztethetők s egy láng fénye mellett is este

ország és Ausztria határán rohan a Dunába, vízének bőségével szinte a királyi folyamat is felülmúlja, a mikor Passaunál beleömlik. Jól ki lehet venni a partjaira épült határvárosokat: az osztrák Braunaud égbenyülő magas tornyával, s a vele szemben épült bajor Sinbachot, Kelet felé az erdős Hausruck terület 500 méternél magasabbra nem emelkedő bérczeivel. E vidék volt a reformáció idejében évtizedeken át a paraszt-lázadás főfészke. A kath. fejedelmek vasmarokkal és nagy vérengzéssel nyomták el e szociális és vallásos mozgalmat, s ezzel örök időkre véget vetettek e vidéken a reformációnak. Ma a Hausneek csendes, nyugodt népe a bigottságig híve a róm. kath. egyháznak. Az erdős hegyek egynémelyikén, például épen a császári birtokot tevő terjedelmes s vadakkal bővelkedő kobernhausi-erdő közelében a babonás vallásosság ütött tanyát. Schmolmnek hívják ezt a helyet, a mely országos bucsunjáró helyülé fejlődött. A Magyarországon is ismeretes Mária megjelenéseknek köszöni létezését. Egy pásztor fiú előtt jelent meg a mult század végén az égi látomány. Rögtön egy fakápolnát építettek a látomás helyére. Ma diszes templom, hatalmas kolostor, zárdá, iskola és mindenféle épület van ott, melyek a bucsusok dus adományából keletkeztek.

Általán Felső-Ausztria népe (vagy 20 ezer prot. kivételével mind kath.), egész a fanatizmusig vallásos. A templomot szereti, gyakorolja. Vasárnapokon az egész környék népe (majorsági rendszer van) összesereglik egy-egy város templomába, sőt még hétköznapokon is sokan járnak a reggeli misére. Templomaikra sokat adnak, s azokért szívesen áldoznak. Templomaik valóban szépek is és méltók a megtekintésre, részint régiségök-nél, a bennök felhalmozott kincseknél, részint újabbkori, művészi kivitelű építkezéseiknél fogva.

De hogy a körlátatra visszatérjek, látóhegyemtől délre a legfestőbb panoráma mutatkozik. A világhírű Salzkammergut óriási bérczei emelkednek égfelé, s örök hó és jégborította csúcsainak jórésze egymásután tűnik a szembe. Legtávolabb látszik délkeleti irányban a Traun és Atter tavak között felmagasló Hällen az 1830 m. ma-

35—40 lépésre tisztán lehet irást vagy nyomtatást olvasni.

A világitás egyik lényeges előnye, — mely a mi viszonyaink között kétségkívül fontos tényező, — hogy t. i. az jósága mellett ma csaknem az összes rendszerek között a legolcsóbb. A nálunk használatban levő kőolajvilágitásnál mindenestre jutányosabb és kellemesebb.

A városháza termében és az Erzsébet-tér megyeháza előtti részén bemutatott világitás czélszerűség és a kezelés egyszerűsége tekintetében egyaránt pompásan bevált és élénk érdeklődéssel tekintünk a város előjáróságának további lépései elé.

Szavunkat e próbavilágitás alkalmából csak azért emeljük fel, mert a kérdés mielőbb való megoldását a lakosság érdekében feltétlenül szükségesnek tartjuk, s mindnyájunk kívánságát és kérését fejezzük ki akkor, mikor a nemes város képviselőtestületéhez és előjáróságához fordulunk: ne engedjék a próbavilágitásokkal együtt elaludni a világitás fontos ügyét!

Pályázat.

A rimaszombati m. kir. földmívelő iskolánál a jövő 1900—1901. tanév f. évi október hó 1-én kezdődik.

Felhívotnak ennél fogva mindazok, a kik ez iskolát végezni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket (születési-, erkölcsi-, orvosi- és legalább a IV. elemi osztálynak jó sikerrel való végzéséről szóló, — esetleg szegénységi bizonyítvány) — különösen azok, kik valamely alapítványos helyre óhajtanak bejutni — a nagym. földmívelésügyi m. kir. miniszter urhoz czimezve az igazgatósághoz legkésőbb **f. évi augusztus hó 1-ig** okvetlenül nyújtsák be.

A tanfolyam két évig tart. — A felvett növendék köteles magát mindenben az iskola szervezeti-, rend- és fegyelmi szabályainak alávetni.

A tanulók az iskolánál teljes ellátást kapnak, melyért évente 300 koronát tartoznak fizetni. — Az ellátás díja két félévénkénti részletben rovandó le. — Különös esetekben az igazgatóság megengedheti, hogy a tápdij havonkénti részletekben is fizethető.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:

A m. kir. földmívelő iskola igazgatósága.

gas Grünalnkogellel. Háta mögött délre a Dachstein hótól tehérő gyönyörű csoportja. Legmagasabb pontja a Hoche Dachstein 2996 m. Ettől nyugat felé a kettős csúcsú 1780 m. Schaffberg, melyre vasut vezet s tetején vendéglő fogadja a kirándulókat. Hosszu, meredek sziklafalként húzódik ettől megint nyugatra a Tännengebirge a 2400 m. Tiroler-Kopffal. Odább a Göle a 2938 m. Hoch-Königgelel, délnyugatra a hegyes tetejű Watzmann már Bajorországban 2738 mnyire emelkedik az ég felé. Alatta a Königsee csudálatosan zöld vizének habjai zúgnak. Közeli esnek Salzburg mellett a Gaisberg, melyre szintén fogaskerekű vasuton lehet feljutni (1286 m.), az Untersberg 2640 m. és a Stauffen 1900 m., mely már bajor birtok. Az egész déli oldal áthághatlan hegykerítésnek látszik.

Nyugat felé, meddig a szem ellát, apró halmok, a halmokon zöldelő és sárguló vetések, itt-ott fenyőerdők mutatkoznak, melyek közül, mellől és mögül sugarú toronyok törnek az ég felé. Ez a halmos vidék a messze-futó Salzaeh határfolyón túl belevész a bajor fensíkba. Egy helyt kissé magasabbra nyulnak a Weilhar hegy-ség ormai, melyekbe beékelve iramodik a sebes Salzaeh, alig hagyva helyet a híres bajor városnak, Burghausennek. Itt van az angol kisasszonyok dus-gazdag anyaintézete, melybe az egész vidék intelligenciája hordja nevelni leányait. Régi várát még a rémaiak építették, később 788-tól 1072-ig királyi székhely volt.

A Mattig völgye több kisebb 2—3 ezer lakossal bíró várost és számos apró helységet ölel át. Némely község nem áll többől, mint a templomból, plébániából, iskolából, vendéglőből, s leggyakrabban még egy kovács-műhelyből. Körülötte azonban mindenfelé rendezett majorságok vannak, melyek a földmívelő népnek állandó lakóhelyei. A városokban csak a hivatalnokok, néhány nagy-birtokos, kereskedők és iparosok laknak. A majorságok rendszerint várszerűleg négy szögletre vannak építve, fából vagy kőből, cserép vagy faszindelyvel fedve és nagyjából villámhárítóval ellátva. Mert a zivatar a hegyek között borzasztó s egymást érik a villámcsapá-

A hazai ipar pártolása.

(A miskolci kereskedelmi és iparkamara átirata a hazai ipar érdekében az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz.)

Tisztelt Társamara!

Mindinkább hatalmasabb és élénkebb lesz az a törekvés, amely az újabb időben kormányunkat és hatóságokat, egyeseket és társadalmat, egyesületeket és testületeket lelkesíti, azt t. i., hogy az iparfejlesztés egyik leghatásosabb eszköze és módja az, ha a fogyasztó közönség első sorban a hazai készítésű iparcikkeket fogyasztja, ennél fogva arra kell törekednünk, hogy szükségleteinket ne külföldről behozott cikkekkel, hanem itthon előállítottakkal fedezzük.

Számtalan esetet lehet felhozni arra nézve, hogy a hazai termék, akkor, midőn az jóság és ár tekintetében a külföldivel teljesen egyenrangú, pusztán a külföldi iránt érzett előszeretettel és előítélettel fogva, a kellő mértékben nem lesz fogyasztva. Számtalanszor tapasztaljuk, hogy Magyarország nagy sertiényesztése dacára, a kereskedésekben mindentűn csak prágai sonkát, nagy zöldsgétermelése dacára vendéglőkben és kereskedésekben csak zsnaimi ugorkát lehet kapni. Erre nézve nemcsak ezt az egy-két jellemző példát, de számtalan példát lehetne felhozni. Közönségünk előszeretettel viseltetik a külföldi árucikkek iránt, így csak angol posztóból készült ruhát, angol kalapot stb. szeret viselni. Így történhetik meg azután az, a melyre nemcsak egy konkrét példát lehetne felhozni, pl. gépkenő olajra, bõrre nézve, hogy a magyar iparcikket kiviszik, s mint külföldit hozzák vissza, a mely pedig drágább lett a szállítási költséggel s azzal a közvetítési nyereséggel, a melyet a külföldi kereskedő élvez.

Nemcsak helyes, hanem szükséges is ennél fogva a hazai termékek és árucikkek számára a belföldi fogyasztásnak megszerzése és biztosítása. Kétségkívül üdvös és hasznos s nem kevésbé hazafias dolgot végeznek ennél fogva azon testületeink, a melyek a magyar iparcikkek pártolására akciót indítottak.

Ezen kezdeményezés azonban csak úgy lesz teljes mértékben kiegészítve, ha abban nemcsak a fogyasztó közönség és nemcsak a kereskedelmi és iparkamarák, hanem a kereskedők is részt vesznek. Nézetünk szerint csak az ő hatalmas és tevékeny közreműködésükkel lehet a hazai ipar támogatásának nagy kérdését megvalósítani.

Ez irányban a miskolci kamara titkára az 1898. évi aug. hó 20-án a kassai országos kamarai értekezleten javaslatot is tett, a mely akkor egyhangulag el lett fogadva.

Ezen javaslat a következő volt: Minden hazai kereskedelmi és iparkamara kerületének összes gyárosaihoz intézzen kérdést az iránt, hogy melyek azok az iparcikkek, a melyek dacára annak, hogy a külföldivel hasonló minőségben és megközelítő árban állítanak elő, még sem fogyasztatnak?

A beérkezett válaszok alapján minden kereskedelmi és iparkamara összeállítja a gyárak megnevezéseivel azon cikkek jegyzékét, a melyek kerületében gyártatnak és a kellő mértékben nem kelnek és közli azt valamennyi kamarával, úgy, hogy mindenik képes az egész országra nézve összeállítani a kellő mértékben nem fogyasztott cikkek névsorát. Ezen jegyzékek alapján az összes kamarai kerületben lévő nagyobb kereskedők, sőt közönség figyelme is felhívandó lenne arra nézve, hogy a jegyzékben felsorolt hazai származású cikkek, miután teljesen versenyképesek, igyekezzenek a fogyasztó közönséggel megkedveltetni és annak kelendőségét minden módon fokozni. Egyuttal megkérdendő arra nézve is, hogy azon esetben, ha ezek a propagálás dacára sem vétetnek, mi annak az oka, hogy a közönség fogyasztásától tartózkodik?

Azon esetben, ha a kereskedőknek az áru ellen kifogásaik vannak, pl. akár az iparcikké ára, akár minősége ellen, vagy más tekintetben, ezen észrevétel közöltetné a gyárral, hogy az a tapasztalt hiányok megszüntetésére minden eszközzel igyekezzenek az áru versenyképességének biztosításán.

Nézetünk szerint a hazai ipar támogatásának egyszerűbb és célszerűbb módja a javaslatnál nem lehet, nyilvánvalók ennek az előnyei. Először is csak azon

cikkek kelendőségét akarja fokozni a javaslat, a melyek a kellő mértékben nem vétetnek s így éppen azon tért öleli fel, a melylyel egyedül oldható meg a hazai származású cikkek támogatása. Mert teljesen felesleges azoknak az iparcikkeknek fogyasztót szerezni, melyek ugyanis kelendők. Ezen kívül pedig csakis a külföldi árucikkal szemben versenyképes cikkeknek fogyasztását propagálja, mert azt közönségünkől még sem lehet joggal követelni, hogy a selejtes és drága hazai iparcikkeket is vásárolja s ennek adja az előnyt a jobb és olcsóbb külföldi áruval szemben. Harmadszor éppen ott a kereskedők előtt támogatja a hazai iparcikkeket, a kik legilletékesebbek és legalkalmasabbak a hazai iparcikkek kelendőségének biztosítására, s összekötést létesít azok közt a gyárak és kereskedők közt is, a kik egyenes összekötésben eddig nem állottak. És végül ha az áru nem kelendő, figyelmeztetve lesz a gyáros ennek hiányaira és így legcélszerűbb eszköz az iparcikkek tökéletesítésének és versenyképességének az előmozdítására is.

Mindezen indokokból kifolyólag azon kéressel fordulunk a tisztelt társamarához, szíveskedjék javaslatunkat elfogadni és azok értelmében a szükséges intézkedéseket megtenni s erről bennünket értesíteni.

Kartársi üdvözléssel

Miskolcz, 1900. július 5.

Kereskedelmi és Iparkamara:

Pfiegler, alelnök.

Dr. Szentpáli István, titkár.

Ujabb levél.

Az „Alkotmányos esalánok“ cím alatt lapunk június végén megjelent számában közölt cikkek szellemes ironője következő ujabb levelet küldte szerkesztőségünkhez:

„My Lady!

Megígérttem önnek, hogy minden, a mi társadalmi életünkre vonatkozó kérdésére szívesen felelek; a menyire tölem telik — tárgyilagosan. Legutóbbi kérdése, hogy mi az a „pánszláv“? mégis kissé zavarba hozott. Én ugyanis, még nem beszéltem eleven pánszlávval soha, de látni, már láttam. Meglehet őket ismerni himzett ingükről, mely piros, kék és sárga guirlandjával, náluk a zászlót helyettesíti. De, hogy mi a pánszláv, arra nehéz felelni. Valami, a mi van is, nincs is.

My Lady azt is írja levelében: „Hogyan lehetséges az, hogy egy nép, mely ezer év óta ura az országnak, soha meg nem kísérelte az általa leigázott népeket arra kényszeríteni, hogy nyelvét és szokásait elfogadja, a mi pedig a többi európai népeknél általános szokás, és időtől fogva. Sőt mi több, a magyar még ráadásul részletti a nemzetiségeket, minden magyar polgárt megillető jogban. Hogy lehet mégis, hogy ennek dacára, még nekik áll fölőbb, még ők csinálnak frontot a magyar állameszme ellen.“

Ugy-e, hogy ez shoking, de hát — mi ázsiai faj vagyunk, nálunk egy bizonyos határig minden szabad. Különb, nem olyan fekete az ördög, a milyennek festik.

Nem mindenütt vált ám be az a ragadozó politika, mely szerint az erősebbnek joga megenni a gyengébbet. Nálunk, igaz, majdnem fordítva van, de ennek okát is megmagyarázom.

Tekintsünk csak szét Európában! legelőször is, az ön hazájában. Ott vannak az irek, a kik ép úgy egy nyelvet beszélnek önökkel, mint velünk a székelyek. És mégis, van-e csak egy is az irek közt, a ki, dacára a politikai és katonai kényszernek — angolnak mondaná magát? Hát a lengyelből lesz-e muszka? hát a csehéből lesz-e német? ugy-e, dacára minden erőszaknak — soha!

A mi politikánk kezdettől fogva különbözik más nemzetektől. Már Árpád apánk, annak idején testvérekül fogadta a meghódított népeket, abban az időben még, mikor máshol mindenütt rabszolgául tartották az ilyeneket. De éppen ebben rejlett a nagy államalkotó bölcsesége.

Magyarország nemzetiségei, azon ezer év óta, mióta az ország áll, nem voltak rabszolgái senkinek. Mindig csak idegen ajku magyar állampolgárok voltak.

My Lady azt mondja, hogy ezzel elkaptuk őket. Lehet, de jobb így. Mert ha egy országot ellenség támad meg, láthatjuk Róma történetéből — mit várhat a rabszolgától.

és megtartásában. Nincs vasárnap, hogy egyik vagy másik városban valami ünnepély ne volna, melyre messze vidékről tömegesen özönlenek. Ilyen alkalmakkor nyilatkozik meg a maga valójában a német kedélyesség.

A nép régi öltözetét és jellemvonásait lassanként levetkezi. A felső ausztriai fiatal paraszt legény már gigerli számba megy. Az ifju paraszt nő és leány is divatosan öltözködik, csak hagyományos fejkötőjét (fekete selyemkendő, hátul úgy kötve meg, hogy balszárnya hosszan leölgjön) tartja meg. A sisakforma, aranypikkelyekkel gazdagon díszített ősi főkötőt (Goldhaube) ma már csak ritkaságként őrzik egyes családok és a múzeumok. Némely öreg ember ezüst-gombos, különböző színű mellényvel, rövid mentével, rövid, szűk pantalonnal, s magasszáru, szöges cipővel és széles karimájú kalappal még mutatja a régi német viseletet. Arczuk egészen csupasz, bajuszuk és szakáluk borotvált.

A Mattig-völgyi lakosság egyeredetű a bajorokkal s e század elejéig Bajorországhoz is tartozott. Származásukról a történetirők többféleképpen vélekednek, de abban csaknem mindnyájan megegyeznek, hogy összevegyült faj. Tacitus, Plinius, Strabo, Valerius, Maximus, Plutarchus, Dio, Cassius és utánuk több német történetirő, mint Vitus Ampekius, Ebran, Morianus Scotus, Wigulens, Hurdians, Welferus, Brunerus, Adalreitemsi Otto püspök és Lorieket abban a véleményben vannak, hogy a bajorok ősei a kelta eredetű bioik. — Más nézetet vall a göth Jornandes és Warnfried. Szerintük a bajorok a szászokkal és lombardokkal rokonok. — Dr. Prinzing Ágost, a ki nagy kutatásokat és tanulmányokat tett ezen a téren, azt mondja, hogy a bajorok szláv eredetűek. A bajor (vojar) szó ugyanis a délszláv nyelvekben feltalálható, s annyit jelent, hogy uralkodó, hadakozó. — Egy másik történész, Pritz tanár azt állítja, hogy a bajoroktól most lakott vidékeken hajdan szlávok (markomannok, alemannok) laktak, a kiket a kelta bioik elűztek Kr. e. 45-ben. E bioik egyrésze Csehországba nyomult, másrésze azonban megtelepedett az elfoglalt területen, a hol idő folytán elvegyült a rómaiakkal és germánokkal (var-

Egy állam sem szenvedett annyit kül- és bellelensegektől, mint a magyar. És milyen ellenségektől! pusztá sulyukkal agyonnyomhatták volna ezt a maroknyi magyar népet. Igen ám! de az ellenség rabszolgáit hajtotta harezba, Magyarországot pedig polgárai védtek, nyelv- és vallás-különbőség nélkül.

Akkor gondolta ki a sarokbaszorított ellenség azt a galádságot, hogy saját polgárait uszítja a magyar nemzet ellen. És — hisz konkoly a legtisztább búzába is akad — voltak elegenden, kik hitték a csengő ígéretek, még többen a pengő pénznek, és felesaptak népbolondítóknak. Találtak aztán olyanokat, kiket a teremő megáldott tudással és jókora tehetséggel, de nem tudták, hogyan érvényesüljenek. Ezeket megfogták a húságuknál fogva. Elhittették velük, hogy egyedül ők hivatott apostolai a népek és csak egy kis akarat kell hozzá, hogy Magyarország romjaiból megteremtsék a nagy szláv birodalmat. (Nem tudom, kancsukával, vagy anélkül?)

Akad Gömörben is nagyravágyó ember, a ki bevette a maszlagot, Szónoki tehetsége volt, tudott a néppel bánni, rövid idő alatt annyira vitte, hogy a tót nép tűzbe-vizbe rohant volna érte. Így született meg a gömörmegeyi pánszlávizmus.

A magyar hatóság látta jól a tüzként elharapódzó veszedelmet és nyugodtan pipált tovább. Erre tudom, azt gondolja My Lady, nem volt-e hallatlan könnyelműség ezt nyugodtan elnézni?

Jaj, my dear! Nagyobb „izék“ is próbálták már kiturni a mi sövényünket! szerencsére jól meg van alkotva az a magyar alkotmány.

A magyar nemzet úgy tett velük, a hogy a szigorú, de szeretetteljes édes szülő szokott: néha-néha a körmükre koppantott, aztán tovább bevezte őket. Társadalmi téren pedig kezdtek őket kinevetni.

Ugy lehet, a másik részről is voltak kelletlen tapasztalatai a népapostolnak, mert kezdte észrevenni, hogy rossz utra tévedt. Nincs gyilkolhatóbb tudat egy önértetes emberre nézve, mintha kinevetik.

Ostoba vagy elbizakodott ember ilyenkor dühöködne és dühében valami nagy bolondot tenne. Nem így a pánszláv vezér. Mihelyt észrevette ferde helyzetét, visszalépett az áldatlan huzavonától, és ezt jól tette. De itt nem állt meg, hanem hozzáfogott, hogy a mit fiatalos hévvel elhibázott, azt férfias komolysággal jövátegy. És ez teljes mértékben sikerült is neki. Pedig nem kis munka egy elámitott népet felvilágosítani, kiábrándítani olyan rögeszméből, mely már csaknem vérévé vált. Hanem dicséret érte a tót népet, — sikerült a dolog. Láttam lelkesülni azt a tót népet magyar zászlók alatt magyar eszméért. És hogy lelkesedésük őszinte volt, az nyíltan leragyogott arezúkról.

Az a nép, mely hibáját belátja, okos; az a nép, mely hibáját jóvá teszi, okos és becsületes. Ilyen népet visszahódítani nyereség, akármilyen himzett inget viselnek és akármilyen nyelven beszélnek is.

Ez nem a meghunyászkodott rabnép viselkedése volt, hanem a megbékélt testvére. Valaminthogy ezt nem is lehetett volna erőszakos rendszabályokkal soha elérni. Elnyomott nép ezt meg nem tehetné.

Ha arra utazik, tekintsen be hozzánk my Lady, majd meglátja, milyen magyaros vendégszeretettel fogadják azok a pánszlávok.

Es ha kérdezni valója akad, csak tessék kérdezni, mindenre szívesen szolgál felvilágosítással

őszinte hive

Csalán.“

Meghívó.

A gömörmegeyi ev. ref. tanító-egylet ez évi rendes közgyűlését augusztus hó 6-án d. e. 10 órakor Rimaszombatban, az állami elemi leányiskola tantermében fogja megtartani, melyre az egylet tagjai, mint az érdeklődő tanügybarátok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A 37-ik Dicséret I-ső versének eléneklése.
2. Elnöki megnyitó.
3. Elnöki évi jelentés.
4. Főjegyzői jelentés.
5. Pályamunkák s a bírálatok felolvasása, esetleg a pályadíj odaítélése.

sok. Alig van zivatar, melynek a villám tüzetől több épület és számos sudárfa áldozatul ne esnek.

A városok esinosok. Szorosan egymáshoz ragasztott 2—3 emeletes házakból állanak. Sok ház még az ő-nem stylumnak egy-egy megbámulni való példánya. Nem is ritka az épületeken a XVI. vagy XVII-ik századból való évszám, sőt még a XV-ik századból felmaradt házakat is mutogatnak. Hjah! nem dult itt a török, tatár, mint nálunk! A régi házak majdnem lapos tetejük és faszindelyesek. Hogy a szél el ne hordja a tetőt, köveket tesznek rá. Valóságos tűzfészkek ezek a régi épületek. El is vesznek sorjában menthetetlenül, ha véletlenül tűz üt ki. Az új házakat már cserép, pléh, sőt palával fedik. Az udvarok szűkek, kicsinyek s arra az itt lakók nem is nagy gondot fordítanak. Kert alig van. Igaz, hogy a legtöbb város közvetlen a hegy alatt fekszik s tér sines kert kikerekítésére. Középtereknek azonban a legkisebb helyeket is lefoglalják. A mulató kertek, ugynevezett Kellerek száma is sok. Általán feltűnő itt a temérdek sörház és vendéglő. Majdnem minden harmadik ház az. A mult héten jártam egy kis városban, Srsawalehenben Ezerkét száz lakosa van és 20-nál több sörháza. Ez mindennél ékeesebben beszél az itteni söriávról. Vasárnaponként beözönlenek a városokba a majsorságok parasztjai is s elborítják a vendéglőket, bőséges sört elfogyasztván. Garázda részeg embert azonban, bár már negyedik nyarat töltöm itt, csak elvétve, nagy ritkán láttam, míg nálunk az utálatos pálinka csakhamar elveszi az emberek esztét. A vendéglősök között egyetlen zsidó sinesen, mind benszülött. Általán az egész messze környéken egyetlen zsidó család létezéséről tudok. Ranshofent e régi bajor hercegi birtokot vette meg a gazdag zsidó Wertheim-család. Most mint földesur, patronusa az ottani kath. plébániának és köteles rendben tartani a nagy kincsű, régi kath. templomot.

A német nem szeret magyar módra vendégeskedni s különösen magánháznál traktálózni, de vendéglőkben a közös mulatástól nem irtózik és leleményes a nép összecsisztásában, a különböző ünnepélyek kitalálásában

gionokkal, németekkel, tribócokkal). E vegyes faj a mai bajor. — Ezzel szemben a bajor tud. akadémia által 1776-ban kiadott egyik értekezésben az olvasható, hogy a bajor a kelta bojerek és az avarok vegyüléke. É szerint tehát, minthogy mi magyarok is tartjuk az avar rokonságot, némi távoli összeköttetésünk volna a bajorokkal. Lehet, ha bajor Ottó emberül megülte volna a magyar királyi széket és dynasztiát alkotott volna, a két nemzetet a közös eredet talán szorosabb kapcsolatba is hozta volna.

Bármint legyen is a dolog, bizonyos, hogy a római Nóriumban a népvándorlást követő évtizedekben több nép hullámzott, mig végre valamennyi fölé kerekedett és állandósult a bajor.

A Mattig-völgyi bajoreredetű németek erős dialektusban beszélnek, melyet általában innvierteli-dialektus név alatt ismernek. Most, mikor e sorokat írom, estéli 10 órát üt a toronyóra. Az éjjeli ór, természetesen hamissítatlan innvierteli-dialektusban sajtászerű énekléssel kiáltja el mondókáját:

Meine Herrn und Damen
Lasst's Enk sag'n,
Der Hamma der hat Zehni gschlag'n;
Gelobt sei Jesus Christus
Und unsre liabe Frau!
Hat Zehni gschlag'n.

Nekem édes hazám, szép szülőföldem emlékei tolnak agyamba. Feltűnik előttem kiesiny falum a megdalt Rima partján; fülembé zúg az estéli kürtzó, a Varga András bakter hangja:

Hallja-e ez háznak Ura,
Tíz má' minálónk az óra,
Készüljön nyugodalomra
Tíz má' minálónk az óra!

Érzem, hogy ez emlékek hatása alatt szívem ellágyul, szempilláim megnehezdednek. Le kell nyugodnom. Jó éjszakát!

6. A múlt évben kitűzött vitatétel felolvasása s érdemileg méltatása.
 7. Pénztári számadás megvizsgálása s jóváhagyása.
 8. Jelentés az özvegy-árva gyámolda 1899. évi állásáról.
 9. Szakaszterkezetli jegyzőkönyvek felolvasása.
 10. Indítványok tárgyalása.
 11. Folyó ügyek
 12. Tisztikar lemondása, új tisztikar s választmány választása.
 13. Pálya és vitatétel kitűzése.
 14. Az „Országos ev. ref. tanító-egyesület” Miskolcon tartandó közgyűlésére, képviselő küldöttség kinevezése.
 15. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére bizottság kinevezése.
 16. A „Szózat” élénklésével, a közgyűlés berekesztése.
- Recskén, 1900. július hó 24.
- Tóth Sámuel, ev. ref. tanító-egylet elnöke.

Hirek és vegyesek.

Búcsú-estély. Szombath György Ipolyságra kinevezett helyettes pénzügyigazgató tiszteletére szombaton este a Széchenyi-kertben mintegy 60 teritékű búcsúbankettet rendeztek, melyen *Kubinyi* Andor pénzügyigazgató, *Bornemisza* László alispán, *Lukács* Géza főjegyző, *Marton* János megyei tb. ügyész stb. is részt vett. A banketten Kubinyi Andor pénzügyigazgató szép szavakkal búcsúzott el a tisztviselők nevében is a távozó Szombath Györgytől, ki meghatva válaszolt az őt ünneplő felköszöntőkre. A szép társaság a hajnali órákig együtt maradt. Ugy halljuk, hogy élénk mozgalom indult meg az iránt, hogy az itteni helyettes pénzügyigazgatói állás töltenék be Szombath Györggyel, ki hivatalos működésével és rokonszenves egyéniségével rövid idő alatt kiérdemelte a közönség tiszteletét és becsülését.

Igazgató változás. A premontreiek roznói főgymnasiumának igazgatója *Heffler* Konrad leleszi plébános lett — saját kérelmére — kinevezve, helyébe a praelátus *Szepessy* Géza Károly kassai tanárt nevezte ki igazgatóvá.

Halálozás. Lesújtó gyászbeszéd hírt vesszük lapunk zártakor, mely vármegyénk társas köreiből öszinte részvétet fog kelteni, mezőmadarasi *Madarassy* Dezső a kassai kir. ítélőtábla bírójának, ki hosszú ideig a helybeli kir. törvényszéknek mint bíró működött s társas köreink közbecsülésében állott rokonszenves tagja volt, folyó hó 23-ikán este fél 7 órakor 58 éves korában, házassága 33-ik évében agyhüvelyesen Kassin elhunyt. Ma 25-én délután Kassán lesz a gyászszertartás, s másnap Budapestre szállítják az elhunyt hült tetemét, s ott a kerepesi temetőben helyezik örök nyugalomra. — Béke hamvaira!

Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter *Szombath* László dobsinai állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanazon iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítóvá nevezte ki.

Állami elemi iskolai gondnoksági gyűlés. A rimaszombati állami elemi iskola felügyeletével megbízott gondnokság f. évi július hó 19-én gyűlést tartott, melynek legfontosabb tárgyát a jövő 1900—1901-ik tanév idejében való elkészítése képezte. — *Törköly* József igazgató tárgyilagossá és kimerítő jelentést tett az állami elemi iskola múlt évi működésének eredményéről, valamint a jövő tanévnek az adott nehéz viszonyok között való gondos előkészítéséről; — sürgős intézkedést kért: az állami elemi iskola kiépítése, illetve átalakításának tervszerű keresztülvételére, — a tamásfali szárnyiskola fel- vagy fel nem állítási kérdésének végleges eldöntésére, — a fiú- és leányiskola épületeiben az egyes osztályoknak mikénti elhelyezésére, — 4 esetleg 5 tanteremnek teljesen újból bebutorozása és felszerelésére, — a szükséges ideiglenes átalakítások, javítások és pótlások idejében való megtételére nézve; — szem előtt tartván, hogy az állammal kötött szerződésben elvállalt köteleességeknek minden tekintetben és pontosan eleget kell tenni — Az igazgatói jelentés alapján a gondnoksági gyűlés határozatlag kimondotta, hogy az 1900—1901-ik tanév idejében való alapos előkészítése tárgyában sürgős felterjesztés intéztessék Rimaszombat város t. tanácsához. — Majd Nagy Ferenc gondnoksági elnök jelentette, hogy Rimaszombat város képviselő-testülete kiküldte a maga felhatalmazott biztosságait, hogy Tamásfala község kiküldött és meghatalmazott biztosságának tagjaival tanácskozzék a szárnyiskola felállításáról; — miután azonban a Tamásfala városi előjáróság hivatalos megkeresésére még mindekkoráig sem válaszolt, a vegyes bizottság sem ültetett össze a szárnyiskola ügyében tanácskozni. — S ha Tamásfala község ezen önmaga iránti köteleességet továbbra is halogatja, avagy elmulasztja, — igen valószínű, hogy Rimaszombat város egyedül saját tankötelese gyermekeinek számához képest oldja meg az állami elemi iskola kiépítésének kérdését, mert az építkezés ügyét a megkötött szerződés rendelkezéséhez képest mielőbb el kell intéznie, — s akkor Tamásfala külön gondoskodik a saját tanköteleseinek iskolai ellátásáról. A szárnyiskola kérdésének megoldásáig igazgatót azt ajánlja, hogy a volt lelez-ház helyén rendeztessék be két osztály ideiglenesen. Még az 1899—1900-ik tanév évzáró vizsgák leteltyásáról tettek kedvező jelentést a kiküldött vizsgáló biztosok s aztán a napirenden lévő folyóügyek elintézésével a közgyűlés véget ért.

Halálozás. A megyei székház építés ellenőrzésére kiküldött *Zoltán* Ödön kir. mérnököt és kedves nejét mely gyász érte, amennyiben anyósa, illetve anyja: *Heim* Mátyásné szül. kuklai *Stephanovits* Leopoldina folyó hó 23-ikán 66 éves korában rövid szenvedés után Pozsonyban elhunyt. A család a következő gyászjelentést adta ki: „*Heim* Mátyás m. kir. posta- és távirada tanácsos, ugy a saját, valamint a többi rokoni nevében bánatos szívvel jelenti, szeretett nejje, illetve anyjuk, testvér, nagyanyjuk, anyósuk és sógornőjük *Heim* Mátyásné szül. kuklai *Stephanovits* Leopoldina urnőnek, f. évi július hó 23-án, délelőtt 3/4 10 órakor, életének 66-ik évében rövid szenvedés után történt gyászosan elhunytát. A meghaldogult tetemei f. évi július hó 25-én, d. u. 5 órakor fognak a szent András-temető kápolnájában beszenteltetni és

ugyanazon temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 26-án, d. e. 9 órakor fog a pozsonyi szent Ferenc-rendűek templomában bemutatattani. — Pozsony, 1900. július hó 23-án. — Dr. *Pohl* Károly, kir. közjegyző. *Zoltán* Ödön, m. kir. mérnök, mint vök. *Pohl* Livia, *Edgár*, *Alfréd*, *Tibor* és *Margit*, mint unokák. *Heim* Péter, miniszteri tanácsos. *Heim* Antal, posta- és távirada-tiszt. *Heim* Ferenc, uradalmi számtartó, mint sógorok. Dr. *Pohl* Károlyné, sz. tolnai *Tolnay* Boriska, *Zoltán* Ödön, sz. tolnai *Tolnay* Mariska, mint gyermekek. *Heim* Péterné, szül. kuklai *Stephanovits* Mária, mint testvér. — Béke poraira!

Próbavilágítás. Az aerogen-gáz részvénytársaság próbavilágítását szombaton és vasárnap mutatta be városunk közönségének. A társaság megbizottja: *Thaly* Ferenc a városházán, hová a képviselő testület tagjai meg voltak hívva, megmagyarázta a világítás előnyeit és számadatokkal bizonyította, hogy mennyivel olcsóbb, mint a petroleum vagy más világítás. 3 lángot gyújtottak meg, s összehasonlították a tanácsteremben lévő négy nagy petroleum-lámpa fényével, mely valóban jelentéktelen volt az aerogen-gáz 3 lángja mellett. Másnap a megyeház előtt levő két lámpába és az Erzsébet-ter sarkán lévő egy lámpába vezették be az aerogen-gázt, s a fény bevilágította a piacot 70 lépésnyire. A társaság a város végén nagy telepek saját költségén való felállítását tervezi, s onnan ágaznának szét az egész város utcáiban a földalatti kabelek, melyekből aztán kisebb kaliberű csöveken át vezetnék a gáz a magán-lakásokba. Itt a csövek bevezetése méterenként 80 krba kerülne. A szerződést a társaság 50 évre kívánja kötni a várossal, melynek a világítás mintegy 20000 frtba kerülne — A tervezettel a város tanácsa fog előbb foglalkozni, s azután kerül a képviselő testület elé. A közönségnek a világítás nagyon tetszett.

A rimaszombati polgári olvasókör nyári mulatságát — mely a nyári idény legsikeresebb mulatsága szokott lenni — augusztus hó 5-én tartja a „Széchenyi”-kertben egy korona belépti-díj mellett. A fiatalok a vígjalmi bizottsággal együtt már nagyban készül a mulatságra, melyen a hölgyek kellemes szórakoztatásáról gondoskodni fognak.

Ellenőrzés. A m. kir. igazságügyminiszteriumból a helybeli kir. törvényszékhez kiküldetett *Hertelendy* N. számvevő ellenőr, ki a törvényszék, ügyészség és fogház gazdasági ügyvezetését hivatalból felülvizsgálja, s erről jelentést tesz a miniszteriumba.

Tűz. Vasárnap este 10 órakor a vészharang rémes kongása zavarta meg városunk lakosságának nyugalomát, s a rimaparti kertekben szórakozók mulatozását. A Jánosi-utcában a főgymnasiummal szemben lévő *Görgeiné*-féle faszindelyes épület egyik mellékhelyiségének: az istállónak padlásán tűz támadt, s rövid idő alatt lángban állott a tető egy része. Derék tüzoltóink néhány perc alatt a helyszínen termettek és sikeres működésükkel méltán megérdemelték az elismerést és dicséretet, mert bámulatos ügyességgel rövid idő alatt lokalizálták és eloltották a tüzet. Szomorúan kellett azonban tapasztalniok a tüzoltóknak több műveletlen polgár ember részvétlenségét, kik a helyett, hogy segítkeztek volna a nehéz munkában, inzultálni akarták a tüzoltókat. A parancsnokság panaszkodott a kötelességét nem tudó rendőrség ellen is, mely szintén tetlenül nézte a tüzoltók serény működését. Szerencsére két csendőr jelent meg, s ezek aztán megtették a magukét. Az bizony nem járja, hogy a polgárság — ha már a tüzoltó testület kötelekébe nem lép be, a mi maga is hiba — tüzveszély esetén nem siet embertársa vagyona és élete megmentésére.

Embert ölő villám. F. hó 23-án délután 5 óra után, mezei munkából hazatérő két asszony és egyiknek fia a közelgő zivatar elől, az országútról a murányi vasúti állomáshoz vezető út sarkán álló három canadai nyárfák egyike alatt menedéket keresvén, alig néhány percnyi ott időzés mulva hatalmas dördüléssel épen azon fába, — melynek tövéhez menekültek az említettek — a villám lecsapott és az egyik asszonyt — polonkai származású özv. *Gitso* Jánosné agyonütötte. — A közvetlen szomszédságában volt másik asszonyt és ennek 6 éves fiát a villámcsapás csak elkábitotta, kiket rövid időre, már saját lábukon hazaszállítottak, hol ágyba fektetve mindketten nemsokára hallásukat és beszédüket visszanyerték, — most veszélyen kívül vannak. — Az agyon-sújtott özvegy asszony két hét előtt 5 gyermekei közül elhalt legkisebbikét saját maga hajnali órákban a temetőben áossit sirba minden assistenzia nélkül eltemette, minthogy állítólag a stólat megfizetni nem akarta, vagy nem tudta.

Jegyzői szigorlat. Vármegyénk alispánja közhírré teszi, hogy mindazok, a kik a f. évi augusztus hó első felében tartandó községi- és körjegyzői szigorlaton, a községi- és körjegyzői minősítést megszerezni óhajtják az 1883. évi L. t.-cz 6. §-a értelmében szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. évi augusztus 1-ső napjáig, annyal is inkább terjesszék be, mert a későbbben benyújtott ily kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Tanító gyűlés. A gömöri ág. hitv. ev. esperesség tanító-egyesülete f. év július 18—19-ik napjain Jolsván tartotta első rendes közgyűlését. Első napon az előtervezet s ismerkedési estély tartott. Másodnap számos jelenlevőnek s azok közt *Terray* Gyula főesperés és *Beeser* Endre alesperes tanügyi bizottság elnökének üdvözlése s *Jurin* Samu elnöknek tartalmas megnyitója után *Terray* Gyula főesperes emelt szót, kijelentve, hogy: az egyesület tagjainak munkatársa óhajt lenni, lelkesítve az összetartásra, de buzdítva arra, hogy az egylet tagjai — a nevelés terén szép mulattal dicsekvő általános megyei egyletnek ezután is odaadó munkás tagjai legyenek mindnyájan; egyuttal 50 koronás díjjal alapító-tagnak jelentette be magát, mit a közgyűlés örömmel vett tudomásul. — *Poltz* Józsefnek — az egyesület öt évi vajudasára s rövid pár hónapos működésére vonatkozólag főjegyzői jelentése után: *Bence* Samu sajo-gömöri igazgató alelnök „A hivatása magaslatán álló iskola kiváló szolgálatait tesz a családnak, az egyháznak, a hazának” czimű tételéről — meggyőzően, szépen általános helyeslés és tetszés között értekezett; a miért is művét: a szerkesztendő évkönyvben megörökíteni elhatározta a közgyűlés. — *Jurin* Samu előadása mellett: az egyesületi ügyrend tárgyalatott simán, s általános helyeslés közt, mely után ez az alapszabályokkal együtt az esperesi köz-

gyűlés elé felterjesztetni határozatott. — A választmány javaslatára *Beeser* Endre tanügyi bizottsági elnököt — ily minőségben is kifejtett munkásságáért egyhangú határozattal tiszteletbeli elnökké választotta a gyűlés. — Elhatározatott, hogy a gömörmegeyi ált. tanító-egyesülettel érintkezésbe lép az egylet, hogy az „Iskoláink” cz. közlöny, az egylet ügyeit is szolgálhassa. — Meghallgatta az egylet *Czikora* Istvánnak a tanitók bizottsági szövetkezetére vonatkozó ismertető előadását, mely után a tagok pártolásába ajánlotta azt. — A folyó évi egyházmegyei s kerületi gyűlésre képviselőül *Jurin* Samu elnök küldetett ki. — Elhatározatott, hogy a mult, — valamint a jelen közgyűlésen résztvevőknek fuvar- és napidíj kiutalványoztatását az esperességnél kérelmezi. — Örömmel vette a gyűlés *Járossy* Endre általános tanító-egyleti elnök részéről az egyesület nevében küldött üdvözlő sürgönyét — Több tárgy elintézése s a Hymnusnak élénklése után a gyűlés berekesztetett. — Majd a „Korona” vendéglő fehérszobájában folytatódott fél 12 órakor, a mikor is ő Felsége a királyra, a főesperesre, az egyházi elnökre, az egyesületre stb. elhangzott tisztelet után, a tagok nagyrésze a déli vonattal elutazott.

Műkedvelői előadás készülöben. A rimaszombati polgári olvasókör vígjalmi bizottsága megkereste *Törköly* József áll. el. iskolai igazgatót, hogy a „Garai”-féle pályázaton dícséretet nyert 3 felvonásos „*Szarka Miska*” czimű népszínművét engedje át a legközelebbi műkedvelői előadásra s egyszersmind legyen szives annak rendezését is elvállalni. Szerző csakis a jótékony cél iránti tekintetből volt hajlandó darabját előadásra átengedni, miért is fogadja a vígjalmi-bizottság halás köszönetét. A polgári kör — szerző iránti halás elismerésből — a legnagyobb fényvel szándékozik a dícséretet nyert darabot színrehozni. Gratulálunk!

Tűz Vereskön. Vasárnap este 10 óra tájban az uradalmi iskola és tanitói lak kigyulladt, melynek fedelét és a mellette levő iskolát a tűz elhamvasztotta. — A jól felszerelt iskola belseje is égett. — A tanitónak padlásán levő ruházata és sok más tárgya szintén elpusztult.

Vizbefult gyermek. Kokován folyó hó 20-ikán *Mihály* György 15 hónapos kis gyermeket anyja magára hagyta testvéreivel a házban. A gyermekek elaludtak, de a kis Gyuri hamarabb felébredt, mint testvére, s kiment az udvarra a kuthoz és abba beesett. Hulláját kifogták, s miután gyanus körülmények forogtak fenn, a törvényszék elrendelte a vizsgálatot s a hulla felboncolását. A szerencsétlen véget ért kis gyermeket másnap temették el.

Vonatkiaklás. A délután 2 órakor Miskolcra felül ide érkező vonat folyó hó 24-én két órai késéssel érkezett városunkba. A késedelem oka — mint halljuk — az volt, hogy Rimaszécs mellett egy tehervonat kisiklott, s míg a pálya szabadá nem tétetett, a személyvonatot nem lehetett továbbítani.

A függetlenségi párt szervezkedő gyűlését vasárnap délután tartotta a Harmad Rózsa nagytermében. A gyűlésen a párt elnökévé megválasztották: *Draskóczy* Lászlót, alelnökké: *Kriston* Szabó Jánost, jegyzővé: *Dr. Frater* Sámuel, pénztárnokká: *Kozma* Szabó Józsefet. Elhatározták, hogy a szabadkai erdőben 2 kor. belépti-díj mellett mulatságot rendeznek.

A graphophon — mely *Lévai* Izso könyvkereskedésében nyújt olcsó és kellemes szórakozást a közönségnek, tegnap óta új darabokat játszik. Több új lemez érkezett, s most ezek kerülnek bemutatásra. Vasárnap délután 4 órakor a „Három Rózsa” nagytermében.

Óriási gyorsaság. E napokban Besztercebányáról egy sörgyáros érkezett városunkba biciklijén, melyet petroleum motor hajt, s melynek óriási gyorsasága méltán keltett feltűnést. A motoros biciklin egy óráig sem tartott az útja Losoncra, s a gyáros üzleti ügyeinek rövid idő alatt történt elintézése után újra kerékpárra ült, s gözerővel száguldott tova.

Anna-bál. A nagyrőzei fürdő bérlője július hó 29-én a városi árvák segélyezésére a jánosi zenekar közreműködése mellett Anna-bált rendez. Belépti-díj személyenként 60 fillér, családjegy 1 korona 20 fillér. Kezdeté délután 3 órakor.

Új zenemű. Gellénfalvi *Gellén* Kálmán zenei talentumáról előnyösen ismert fiatal zeneszerző csinos „Megyebál-indulót” szerzett, melyet gr. *Forgách* Antal orsz. képviselőnek ajánlott. A dallamos indulót ajánljuk a zenekedvelők figyelmébe, már csak azért is, mert szerzőjének (ki a nógrádi és gömöri ifjuságnak előnyösen ismert alakja) előhaladásáról szép bizonyosságul szolgál. Megszerezhető *Nádor* Kálmán budapesti zenemű kereskedésében mástól koronáért.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

RÁBELY MIKLÓS.

A lapot közleményekkel ellátja: A SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG.

Nyiltér. *)

Nyilatkozat.

Folyó hó 22-én a tüzeset alkalmával állítólag nyilvánosan sértette *Komáromy* István tüzoltó-parancsnok urat és a t. tüzoltó-testületet; midőn e helyén kijelentem, hogy sem *Komáromy* urat, sem a t. tüzoltó-testületet sértette, sőt semmi szándékomban nem volt, — de nem is lehetett — mert hisz a tényről magáról is csak másnap értesültem — tőlük ezennel tiszteletteljesen bocsánatot kérek.

Rimaszombat, 1900. július hó 24-én

Remenyik Sámuel.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Fiatal hivatalnok

teljes ellátást keres külön szobával. Ajánlatokat feltételekkel a kiadóhivatalba kér „Tisztaság” jellegével.

Egy használt, de teljesen jó karban levő

bicikli

jutányos áron eladó. — Czim a kiadóhivatalban.

Alkalmazást keres.

Egy iparos osztályhoz tartozó, jó magaviseletű, megbízható 21 éves fiatal ember, kinek **jó, helyes és gyors írása** van, irodai vagy egyéb alkalmazást keres. Beszél tótul is. — Cím a kiadóhivatalban vagy pedig **Sz. J. P.** Rimaszombat, poste restante

Birtokbérlet.

Rimaszombat határában, közel a városhoz egy 17320 □-ól szántóból álló, kitűnő karban levő földbirtok **1900. november 1-től** több évre bérbeadó vetéssel együtt, — esetleg eladó. Értekezhetni **Konyha Géza** tulajdonosnál **Ujpesten**, Baross-utca 48. szám alatt.

6-*

Kiadó üzlethelyiség lakással.

Rimaszombatban, **Erzsébet-tér** és **Kossuth-utca sarkán** levő üzlethelyiség és lakás, megfelelő mellékkeliségekkel **folyó év november 1-től bérbeadó.** — Értekezhetni a tulajdonos: **Samarjay Jánossal.**

2-*

Anna-bál

Csiz-fürdőben

július 28-án fog megtartatni.

Amennyiben a tiszta jövedelem jótékony célra, illetőleg a helybeli tűzoltóegylet felszerelésére fog fordítatni, kéretik a tisztelt közönség mennél számosabb részvétele.

Kezdeté 9 órakor este.

Belépti-díj 2 korona.

3-3

Hirdetmény.

3367. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közöli, hogy a **zólyom brézói, breznó-bányai, tiszolczi** helyi érdekű vasút részvénytársaságnak **Tiszolc város határában** fekvő s a tiszolczi róm. kath. iskola tulajdonánál, a tiszolczi 318. sz. tjkvi 4893. hrsz. a. s a 312. sz. tjkvi, 3176. hrsz. a. a tiszolczi róm. kath. plebánia tulajdonánál a tiszolczi 310. sz. tjkvi 3178. hrsz. a. és a tiszolczi róm. kath. templom-alap tulajdonánál a tiszolczi 311. sz. tjkvi 3179. hrsz. alatti ingatlanokból a bemutatott kisajátítási tervben megjelölt s kisajátított birtokrészletekre a kisajátítási eljárás, illetve becsülésre határidőül **újabbán f. évi augusztus hó 10-ik napján d. u 1 óra** Tiszolc város községházához kintüzetik, melyre az összes érdekeltek — valamint a távollévők és ismeretlen tartózkodásuk részére **Süteő István** rimaszombati lakos kirendelt ügygondnok ügyvéd oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás feletti érdemleges határozat meghozatalát nem fogja gátolni.

Rimaszombati kir. törvényszéknél, 1900. július 6. án.

2-3

Vozáry, kir. törvszéki bíró.

Leány-internátus.

Wüstenberg Zsófia, éjszaknémet tanítónő **dobsinai** (Gömörm.) **leány-internátusában** alkalom nyílik a német és francia nyelv alapos megtanulására, — továbbá zene, rajz és női kézimunkabani kiképzetésére. — Nyilvánított óhajra bővebb kiértésítés.

4-8

Eladó, esetleg bérbeadó.

Rimaszombatban, a **Losonezi-utczában** 23. szám alatt fekvő **emeletes lakház**, a mely külön földszinti és külön emeleti lakosztályból áll, az ahhoz tartozó és négy lóra berendezett istállóval, kocsiszinnel és kerttel szabad kézből **eladó**, — esetleg **folyó év november 1-től hasznbérbe kiadó.**

Értekezhetni **Marton János** tulajdonossal.

2-5

Eladó.

Rimaszombatban, az új **Hunyady-utca** mindkét oldalán több szép fekvésű, egészséges lakásra alkalmas **háztelkek** — **elfogadható áron** — **eladó**, esetleg azokon 3-5 szobás lakás azonnali felépítését a szükséges mellékkeliségekkel, 7-8, esetleg még nagyobb fronttal, 3000-6000 frtng elvállalom. Értekezhetni lehet alant jegyzett tulajdonosnál.

Elárusítok mindenféle **gazdasági gépeket** legjutányosabb árak mellett **részletfizetésre** is.

Egyszersmind az elsőrangú „**trieszti általános biztosító társaság**“ (**Generali**) gömörmezei főügynökségét (kötvénykiállítási joggal) bírom, abban a helyzetben vagyok, mindenféle biztosításokat, u. m. **épületek, ingóságok és törzsbiztosításokat**, — továbbá **életbiztosítást** és **balesetbiztosítást** legelőnyösebb és legelőnyösebb feltételek mellett eszközölhetni.

A beállt

jégidény

alkalmával a **magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság** a gömörmezei főügynökséggel ruházott fel, — jégbiztosításokat legelőnyösebb díjak mellett legpontosabban és leggyorsabban eszközölök.

Az eddig irántam tanusított jóakaratu pártfogást megköszönve, vagyok

teljes tisztelettel

KOHN ALBERT fakereskedő

4-*

és a triesti ált. bizt. társ. (Assecurazioni Generali) gömörmezei főügynöke

Árlejtési hirdetmény.

511. sz. — A debreczeni magy. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turiameteli, rimaszombati és szatmár-németi-i osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1900. évi november hó 1-től 1901. október hó végéig szükség-lendő **takarmány és egyéb czikkek** biztosítása tárgyában **folyó évi augusztus hó 23-án délelőtt 10 órakor** írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog alulirott méntelep parancsnokságnál megtartatni.

A szállítási feltételek úgy az alulirott méntelepparancsnokságnál mint az egyes teleposztályoknál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére vonatkozólag felhivatik az érdekeltek figyelme a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Debreczen, 1900. évi július hó.

A debreczeni m. kir. állami méntelep parancsnoksága.

2-2

RÁBELY MIKLÓS

••••• **KÖNYVNYOMDÁJA RIMASZOMBAT, Pokorágyi-utca 1. sz.**

Ajánlja a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű könyvnyomdáját minden e szakba vágó munkák gyors, pontos és izlésteljes kivitelére a legjutányosabb árak mellett.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok és kimutatások.
Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, stb.
Pénzügyintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvények, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák, stb.
Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkéék és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelező-lapok, stb.
Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek, stb. elvállaltatnak.